

18.04.2017

Kaj/5

§ 398

V 3.5.2017, Valtuutettu Leo Straniuksen aloite ympärivuotisesta pyöräilyreitistä Keskuspuiston läpi

HEL 2016-012659 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää katsoa valtuutettu Leo Straniuksen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Anna Villeneuve, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Liitteet

1 Stranius Leo Aloite Kvsto 16112016 1

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Leo Stranius ja 17 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että Kuninkaantammentie pidetään myös talvikaudella pyöräilyreittinä Haltialan ja Pitkäkosken välillä sekä laduille etsitään/tehdään korvaavat reitit.

Kaupunginvaltuuston työjärjestyksen 22 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää valtuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus viittaa kaupunkisuunnittelulautakunnan, liikuntalautakunnan ja ympäristölautakunnan lausuntoihin ja toteaa, että talvipyöräily on keskeinen osa kaupungin määrätietoista pyöräliikenteen edistämistä. Talvipyöräilyn houkuttelevuuteen vaikuttaa merkittävästi luottamus turvallista matkantekoa kohtaan. Innostus talvipyöräilyä kohtaan hiipuu helposti, jos kohtaa ennakoimattomia ongelmia matkan varrella.

18.04.2017

Tyypillisiä ongelmia ovat heikko talvikunnossapito tai renkaan puhkeaminen, joka talvella sepelin vuoksi on kesäaikaa huomattavasti yleisempää. Helsingin kaupunki onkin ryhtynyt kehittämään vaihtoehtoisia talvihoidon menetelmiä.

Latupohja ei yleensä kestä pyörällä ajamista tai kävelyä, ja renkaan jäljet häiritsevät hiihtäjiä. Latupohja on usein liian pehmeä miellyttävään etenemiseen pyörällä. Myös hiihdon kannalta on tärkeää, että pyöräliikenteelle ja jalankululle voidaan tarjota vaihtoehtoinen rinnakkainen yhteys. Etenkin Keskuspuistossa reitistöjen päällekkäisyys on kuitenkin yleistä. Vaikein esimerkki lienee juuri keskuspuiston pohjoisen osan poikittainen pyöräliikenteen pääreitti, jolle ei ole tarjolla korvaavaa reittiä.

Helsingin kattava ja laadukas latuverkko suurkaupungin sydämessä - aina silloin kun lunta riittää - on kansainvälisellä mittapuullakin mitattuna merkittävä hyvinvoinnin edistämiskeino. Vaihtoehtoisen pyöräilyreitien rakentaminen linjalla Pitkäkoski – Paloheinän maja pidentää hiukan talvipyöräreittiä Kuninkaantammesta Jakomäen suuntaan, mutta olisi mm. turvallisuusasiat huomioon ottaen hyvä ratkaisu. Uuden hiihtoreitin linjaaminen ja rakentaminen Kuninkaantammentien viereen tai nykyistä reittiä leventäen vaatisi metsän raivaamista luonnonsuojelualueella ja maisemallisesti arvokkaalla pelto- tai niittyalueen puustoisella reunavyöhykkeellä. Vaihtoehtoisesti uusi hiihtoreitti tulisi rakentaa alueelle, joka sisältää suuria korkeuseroja ja kulkee Helsingin luonnonsuojeluohjelmassa 2015 - 2024 suojeltavaksi tarkoitetun alueen läpi.

Lopuksi kaupunginhallitus toteaa, että kaupunkisuunnitteluvirasto hyväksyi 13.12.2016 Pyöräliikenteen tavoiteverkon esikaupunkialueille ohjeellisesti jatkosuunnittelussa noudatettavaksi. Kuninkaantammentie on osoitettu verkolla pääreitiksi. Yleensä pääreitit ovat ympärivuotisesti hoidettuja, mutta esimerkiksi latuverkoston jatkuvuuden turvaamiseksi poikkeuksiakin esiintyy. Kuninkaantammentiellä liikkuu talviaikaan keskimäärin kaksi kertaa enemmän hiihtäjiä kuin reitillä liikkuu kesäaikaan kävelijöitä, lenkkeilijöitä ja pyöräilijöitä. Latuverkon ja pyöräreittien ongelmakohdat tullaan selvittämään laajempänä kokonaisuutena yhteistyössä kaupungin liikunta-, liikenne- ja maisemasuunnittelusta vastaavien toimielinten kesken.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Anna Villeneuve, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Liitteet

Postiosoite

PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

18.04.2017

Kaj/5

1 Stranius Leo Aloite Kvsto 16112016 1

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Liikuntalautakunta 11.04.2017 § 86

HEL 2016-012659 T 00 00 03

Lausunto

Liikuntalautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon kaupunginvaltuutettu Leo Straniuksen ym. valtuustoaloitteesta, joka koskee ympärivuotista pyöräilyreittiä pohjoisen Keskuspuiston läpi:

Liikuntalautakunnan mielestä Kuninkaantammentietä ei tule muuttaa talvikunnossapidettäväksi reitiksi, vaan säilyttää se talvella hiihtokäytössä. Reitillä liikkuu talviaikaan keskimäärin kaksi kertaa enemmän hiihtäjiä kuin reitillä liikkuu kesäaikaan kävelijöitä, lenkkeilijöitä ja pyöräilijöitä.

Vaihtoehtoisen reitin rakentaminen linjalla Pitkäkoski – Paloheinän maja pidentää hiukan talvipyöräreittiä Kuninkaantammesta Jakomäen suuntaan, mutta on mm. turvallisuusasiat huomioon ottaen parempi ratkaisu. Pitkäkoski – Paloheinän majan välinen reitti on tarkoitus toteuttaa mm. uusimalla hiihtosiltoja niin, että hiekoitetut talvikunnossapidettävät reitit ja hiihtoladut kulkevat risteyksissä eri tasossa.

Keskuspuisto on Helsingin suosituin ulkoilualue. Puistossa ulkoillaan omatoimisesti ympäri vuoden ja sinne tehdään noin 2 miljoonaa ulkoilukäyntiä vuosittain. Tämä kertoo alueen tärkeydestä arki- ja lähiliikuntaympäristönä. Helsingin kaupungin liikuntavirasto vastaa Keskuspuiston ulkoilureittien ylläpidosta.

Keskuspuistossa on ulkoilureittejä noin 100 km, joista osa on talvisin latuina ja osa aurattuina ulkoilureitteinä. Valaistuja ulkoilureittejä on Laaksosta Pirkkolan ja Paloheinän kautta Pitkäkoskelle. Keskuspuisto alkaa Laakson ratsastuskentältä ja jatkuu 10 kilometriä pohjoiseen Vantaanjokeen saakka. Keskuspuiston kautta voi kävellä tai pyöräillä moniin kaupunginosiin. Keskuspuiston ulkoilureitit muodostavat tärkeän työmatkapyöräilyverkoston.

Hiihtolatuja suunnitellaan paikkoihin, joihin kuntalaisten on helppo mennä ja mihin voi myös ajaa kattavan latuverkoston. Tällaisia alueita Hel-

singissä ovat esimerkiksi Mustavuori Vuosaassa, Paloheinän ympäristö, Keskuspuisto ja Talin golfkenttä. Tämä tarkoittaa, että muutaman hiihtokuukauden ajan kyseisillä alueilla ei pääse kävelemään ja pyöräilemään samoilla reiteillä, joilla on totuttu liikkumaan keväällä, kesällä ja syksyllä.

Latuverkoston suunnittelussa on huomioitava mm. että risteykset talvikunnossapidettävien reittien kanssa tulee minimoida. Samassa tasossa risteävä hiihtolatu ja talvikunnossapidettävä reitti aiheuttavat aina turvallisuusriskin. Talvikunnossapidettävällä reitillä on huolehdittava liukauden torjunnasta, mikä tarkoittaa, että reitit on hiekoitettava ja tämä puolestaan aiheuttaa vaaratilanteen hiihtäjille.

Aloitteessa mainittua Kuninkaantammentietä ei ole aurattu ja hiekoitettu, koska silloin latuverkkoa ei pystyttäisi toteuttamaan niin kattavana, sekä latujen ja hiekoitettujen reittien risteysten määrä kasvaisi huomattavasti. Kuninkaantammentie on valaistu reitti on tärkeä osa Paloheinän latuverkosta. Paloheinän alueella ja Keskuspuiston pohjoisosassa liikkuu lumitilanteeltaan hyvänä talvena tuhansia hiihtäjiä päivittäin.

Liikuntaviraston ulkoliikuntapalvelut on lisännyt talvikunnossapidettävien reittien kilometrimäärää vuosittain jo muutaman vuoden ajan. Vuosittaisena tavoitteena on ylläpitää 45 km talvikunnossapidettyjä reittejä.

Paloheinän tunnelityömaan yhteydessä on mm. levennetty Paloheinän mäen vieressä menevää väylää niin, että siihen mahtuu väylä niin hiihtäjille kuin kävelijöillekin. Tavoitteena on, että tulevaisuudessa Paloheinän majan takaa kulkisi talvikunnossapidetty reitti suoraan Pitkäkosen majalle myös kävelijöille ja pyöräilijöille, jolloin tästä muodostuu luonteva talvipyöräilyä tukeva reitti, ja josta reitti jatkuu Kuusimiehentien suuntaisesti talvikunnossapidettävää kevyenliikenteen reittiä pitkin Torpparinmäen suuntaan. Tällä hetkellä pyörällä pääsee talvisin Pitkäkosen majalta Paloheinän majalle pyöräillen, reitti kulkee Paloheinän täyttömäen eteläpuolelta. Liikuntavirasto selvittää yhdessä Vantaan kaupungin kanssa mahdollisuutta talvipyöräilyn järjestämiseksi Kuninkaantammentien suuntaisesti Pitkäkoskelta itään päin Vantaan kaupungin alueella Vantaanjoen pohjoispuolella, josta reitti siirtyisi Helsingin kaupungin puolelle. Reitin siirtyminen Helsingin kaupungin puolelle edellyttäisi uuden sillan rakentamista Vantaanjoen yli.

Rakennusviraston valmistelussa on Keskuspuiston luonnonhoidon yleissuunnitelma vuosille 2017–2026. Suunnitelmassa todetaan, että Kuninkaantammi – Jakomäki on tärkeä poikittainen virkistysreitti, jota tulisi kehittää ympärivuotisena ulkoilureittinä. Liitteenä olevat kartat kuvaavat vuoden 2015 ulkoilureitistöä.

Uuden hiihtoreitin linjaaminen ja rakentaminen Kuninkaantammentien viereen tai nykyistä reittiä leventäen vaatisi metsän raivaamista luonnonsuojelualueella ja maisemallisesti arvokkaalla pelto- tai niittyalueen puustoisella reunavyöhykkeellä. Vaihtoehtoisesti uusi hiihtoreitti tulisi rakentaa alueelle, joka sisältää suuria korkeuseroja sekä kulkisi Helsingin luonnonsuojeluohjelmassa 2015–2024 suojeltavaksi tarkoitettun alueen läpi.

Pitkäkosken majan ja Haltialan tilan ympäristöt toimivat hyvinä lähtöpaikkoina latuverkolle, tämä poistaa painetta Paloheinän majan ympäristöstä.

Käsittely

11.04.2017 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Esittelijä muutti ehdotustaan siten, että ehdotuksen kymmenennen kappaleen loppuun tehdään seuraava lisäys: Liikuntavirasto selvittää yhdessä Vantaan kaupungin kanssa mahdollisuutta talvipyöräilyn järjestämiseksi Kuninkaantammentien suuntaisesti Pitkäkoskelta itään päin Vantaan kaupungin alueella Vantaanjoen pohjoispuolella, josta reitti siirtyisi Helsingin kaupungin puolelle. Reitin siirtyminen Helsingin kaupungin puolelle edellyttäisi uuden sillan rakentamista Vantaanjoen yli.

Liikuntalautakunta päätti asiasta esittelijän muutetun ehdotuksen mukaisesti.

Esittelijä

osastopäällikkö
Stefan Fröberg

Lisätiedot

Stefan Fröberg, osastopäällikkö, puhelin: 310 87901
stefan.froberg(a)hel.fi
Petri Angelvuo, ulkoilupäällikkö, puhelin: 310 87906
petri.angelvuo(a)hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 28.03.2017 § 164

HEL 2016-012659 T 00 00 03

Hankennumero 5264_116

Lausunto

Kaupunkisuunnittelulautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Talvipyöräily on keskeinen osa kaupungin määrätietoista pyöräliikenteen edistämistä. Talvipyöräilyn houkuttelevuuteen vaikuttaa merkittävästi luottamus turvallista matkantekoa kohtaan. Innostus talvipyöräilyä kohtaan hiipuu helposti, jos kohtaa ennakoimattomia ongelmia matkan varrella. Tyypillisiä ongelmia ovat heikko talvikunnossapito tai renkaan puhkeaminen, joka talvella sepelin vuoksi on kesäaikaa huomattavasti yleisempää. Helsingin kaupunki onkin ryhtynyt kehittämään vaihtoehtoisia talvihoidon menetelmiä.

Talvella pyöräliikenteen reitit saattavat käyttää samaa puistokäytävää kuin latuverkosto. Kyseiset yhteydet esimerkiksi Keskuspuistossa merkitään usein "ei talvihoitoa" -lisäkilvellä. Pyörä- ja jalankulkureitti voi kulkea ladun kanssa vierekkäin esimerkiksi niin, että latu on pientareella.

Latupohja ei yleensä kestä pyörällä ajamista tai kävelyä, ja renkaan jäljet häiritsevät hiihtäjiä. Latupohja on usein liian pehmeä miellyttävään etenemiseen pyörällä. Myös hiihdon kannalta on tärkeää, että pyöräliikenteelle ja jalankululle voidaan tarjota vaihtoehtoinen rinnakkainen yhteys. Etenkin Keskuspuistossa reitistöjen päällekkäisyys on kuitenkin yleistä. Vaikein esimerkki lienee juuri keskuspuiston pohjoisen osan poikittainen pyöräliikenteen pääreitti, jolle ei ole tarjolla korvaavaa reittiä.

Lumen määrä ja lumisen ajan pituus vaihtelevat Helsingissä suuresti. Erällä osuuksilla pyöräliikenteen reittiä talvella on yritetty ohjata talvisin vaihtoehtoista reittiä opasteiden avulla. Vaihtoehtoisten talvireittien tarjoaminen pyöräliikenteelle ei tunnu mielekkäältä, koska talvikelien kestoa on vaikea ennakoida. Vähälumiseen aikaan maa saattaa olla jäinen pitkiäkin aikoja. Yksi haaste on, ettei talvihoitoa ole eikä liukkautta torjua lumettomana aikana. Silloin puistokäytävää ei voida käyttää hiihtoon, mutta talvihoidon puuttuessa jäisyys saattaa tehdä reiteistä lähes käytökelvottomia myös muille kulkumuodoille.

Pyöräliikenteen määrät talvikuukausina ovat kasvussa. Talven pyöräilymääriin vaikuttavat lumisuuden ja talvihoidon lisäksi mm. yleinen pyöräliikenteen suosion kasvu ja välinekehitys. Talvipyöräilyssä on vielä paljon kasvupotentiaalia. Kaupunki voi vaikuttaa kausivaihteluun merkittävimmin talvihoitoa kehittämällä. Talvipyöräilyn keskeisiä elementtejä on luottamus siihen, että päivittäinen matkanteko sujuu vaivatta. Jaetut hiihdon ja pyöräilyn osuudet ovat ristiriidassa tavoitteen kanssa. Toisaalta Helsingin kattava ja laadukas latuverkko suurkaupungin sydämessä - aina silloin kun lunta riittää - on kansainvälisellä mittapuullakin mitattuna hyvinvoinnin edistämiskeino.

Kuninkaantammentie on itäosaltaan merkitty asemakaavassa ulkoilutiekse ja länsiosaltaan jalankululle ja polkupyöräilylle varatuksi alueen

osaksi. Kaupunkisuunnitteluvirasto hyväksyi 13.12.2016 Pyöräliikenteen tavoiteverkon esikaupunkialueille ohjeellisesti jatkosuunnittelussa noudatettavaksi. Kuninkaantammentie on osoitettu verkolla pääreitiksi. Yleensä pääreitit ovat ympärivuotisesti hoidettuja, mutta esimerkiksi latuverkoston jatkuvuuden turvaamiseksi poikkeuksiakin toistaiseksi esiintyy.

Tarve ympärivuotisesta pyöräily-yhteydestä Kuninkaantammentiellä on ilmeinen. Vain yhden reitin käyttötarkoituksen muuttaminen ei kuitenkaan ole mielekästä erillisenä toimenpiteenä. Latuverkon ja pyöräreittien ongelmakohdat tullaan selvittämään laajempina kokonaisuutena yhteistyössä kaupungin liikunta- ja liikenne- ja maisemasuunnittelusta vastaavien toimielinten kesken. Työn tavoitteena on saada nykyistä paremmat pyöräreitit talvikunnossapidon piiriin ilman, että latuverkoston monipuolisuus tai katkottomuus samalla heikkenevät.

Esittelijä

liikennesuunnittelupäällikkö
Reetta Putkonen

Lisätiedot

Leena Silfverberg, toimistopäällikkö, puhelin: 310 37091
leena.silfverberg(a)hel.fi

Ympäristölautakunta 14.02.2017 § 45

HEL 2016-012659 T 00 00 03

Lausunto

Ympäristölautakunta antoi seuraavan lausunnon.

Ympäristölautakunta kannattaa valtuustoaloitteessa esitettyä ympärivuotista kävely- ja pyöräilyreittiä Kuninkaantammentielle ja esittää, että liikuntaviraston vetovastuulla tulee muutoksista laatia suunnitelma, jossa otetaan huomioon kävelijöiden ja pyöräilijöiden tarpeiden lisäksi myös hiihtäjien tarpeet sekä luonnonsuojelunäkökohdat.

Esittelijä

ympäristönsuojelupäällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Kaarina Heikkonen, kaupunkiekologi, puhelin: +358 9 310 31581
kaarina.heikkonen(a)hel.fi